

խապէս Չրբիչ և Յ. Մինասեան կը տպէին : — Գրաշարապետ ունեցած է † Յարութիւն Փափագեան և † Մանուկ Վալչոյեան : — 1875 էն մինչև այսօր իր տպարանէն լոյս ընծայուած են «արդեամբ և ծախիք Ամերիկեան ընկ.եան Ած.աշունչ գրոց» և «Ած. աշունչի Բրիտանական և Արտաքին Ընկ.եան ծախսովք» **Ասուլածաուուչ**, **Գիրք Առակաց**, **Նոր Ասակարան**, **Աւետարան**՝ իրենց սարօքը, գրք. . աշխ. և ուստանայ լեզուներով, բոլորն ալ աման և անհատնում : Ասոնցմէ գատ Ն. Բիզանդացիի Ֆրանսահայ **Բառգիրք** (1884), **Աւետարան** (միշտ), **Բառարան Ս. Գրոց** (1881), **Հոգևոր երգարան** (1869), **Քննադատութիւնք Նուպարեան րարգմ.**, **Հայ րեւուածն արձանագրութիւնք**, **Աշխարհագրութիւն**, **Ընթերցարան**, ևն. ևն. :

110. **Գեորգ Զարդարեան** . —

Ծնած է Կեսարիա 1834 ին, Զարդար օջուներու պատմական ազգատոմնէն՝ որուն կը պատկանի նաև վիրաբուժապետ Մինրան : — Հօրը Մ'տ. Արրահամի մահուամբ, Գեորգ 1851 ին Պոլիս կու գայ և մօրեղբայրը՝ Յակոբ Ֆրէնկեան հոգ կը տանի անոր կրթութեան : Ապա Վալիտ խանի մեջ սեղանաորութեամբ կը պարապի : 1863 ին Յակոբ-Արշակի հետ ընկերովի՝ Մանուտ Բաշա կը հիմնէ քրչավաճառատուն մը գորքանի մը տարիէն Սուլթան Համամ կը փոխադրէ : 1870 ին կը բանայ տպարան (Սուլթան Համամ, րիւ 12-14), կազմատուն, սիկարի բուռքի գործարան, իսկ 1872 ին խաւաքարտարան մը Եեաի Գուլի : Օժտուած էր հայրենակիցներու ձեռներեց ոգիովը՝ որուն լծորդեց մեծամեծ գործաւնութիւններ ընելու յանդգնութիւնն ալ որ սակայն սուղի նստաւ իրեն և պահ մը վճարումները դադրեցունելու հարկադրեց զինք : Զարդարեան կրկին շիտկուելով՝ վուլի գոնացոց իր պահանջատէրերը : — Ինք հնարած է բազմաղեզուեան **պատի օրացոյցը** գոր մինչև իր մահը (30 Մայիս 1888) հրատարակած է : 1873 ին կ'սկսի տպել փոքրադիր **ժողովրդական Տարեցոյցը** գոր դադրեցուցած է 1880 ին, վնաս հասցուցած չբլայու համար Հիւանդանոցի Օրացոյցներուն : — Տարուէ տարի մղում տալով տպարանական գործին, կ'սկսի վիմագրութեամբ և գունավիմագիր արուեստով ալ պարապիլ . 24 կտրէ բաղկացեալ Օսմ. պետութեան մեծածաւալ քարտեար կրնայ նմոյշ ծառայել իր ճարտարութեան : Վիմագիր հրատարակած է նաև ձայնագրեալ 31 տետր, դաշնակի ու ջութակի համար, Նօթահի Հաճի Էմինի հետ : — Բաւական տարիներ մասնակցած է ազգ. գործերու . Մայր եկեղեցւոյ բաղական . 1880-5 երբ ատենապետ էր՝ յաջողցուցած է 4 բաղերու դպրոցները միացունելու ծրագիրը . 1865 ին Գոք. Ժողովի անդամ, Ս. Փրկչի Հիւանդանոցի հոգաբարձու՝ 1872 ին մաքրագործումներ կատարելով մատակարարական գործին մեջ : Անդամակցած է նաև «Արեւել. Տնտես. Միութեան»

Գ Է Ո Ր Գ Զ Ա Ր Դ Ա Ր Ե Ա Ն

և Մագրիքեօյի Գոքպօսկն. Ժողովի : — Թողած է 2 գաւակ, Վանան և Պիմէն որոնցմէ անդրանիկը պահ մը հօրը գործը շարունակելէ վերջ՝ նախապատուութիւն տուած է գրավաճառութեան գոր ցարդ կը շարունակէ կրտսեր հարազատին հետ : — Գ. Զարդարեան «գործարան»էն լոյս ընծայուած են . — Փափանքն եանրյնապղջընա պիր իսպաք, Սեւայի կուկուկ (1870), Արլենքուրի մենակեացը, Հեռագօտութիւն (Մ. Մինրդատեանց), Մարդարանութիւն, Ճամբորդութիւն ի Մայր Արտուն (1871), Գծոյքէն փակած մարդ մը, Հայրենասիրութիւն Հայոց (1872), Գրախօի ընտանիք (1876), Օնանու մեղքը (1879), Կիւսրավ, Նիւն. Գիտելիք առողջապահութեան (1882), Խաչի ճառ., Մարգարիտ արքայութեան (1887) ևն. ևն., նաև Եօանէսքուի հայարարար և լատինատառ. քանի մը գիրքերը :

